

Василько

ПРОТОКОЛ № 7

засідання Режитабу від 7-го лютого 1925 року.

Присутні: т.т. Лопатинський, Вортник, Василько, Імай, Тягно, Крига, Кулрицький
І. Лопатинський, Лішанський, Шгулович З., Ікліїв

Порядок дня: I. Обговорення продемонстрованих сцен із "Зайців". / Сцени:
I/ Міліціонер і Лімериха, 2/ Промторг, 3/ Халтурка, 4/ Бу-
лиця - I-а дія; 1/ У Сирків, 2/ Іменини - 2-а дія.

Персонажі: Голохвостий Копилевич	- Каргальський, Гірняк.
Супчик:	- Балабан, Савченко.
Сірко:	- Дроzd, Макаренко
Сірчиха	- Підорожний.
Проня	- Стешенко
Химка	- Гаккебуш
Лімериха	- Нещадименко
Гали	- Бабівна, Пилипенко
Ракісер	- Титаренко
Петро	- Крумельницький
Новин	- Масоха
Микола	- Свашенко
Терпелиха	- Ільченко
Завклуб	- Антонівська
Міліціонер	- Бабенка Л.
Устя	- Нагайда
Мотри с	- Смерека
Монашка	- Петрова
Діякон	- Бабенка Л.
	- Нагайда.

В а с и л ь к о: П'есу задумано дати в плані театрально-загостреніх ліній, не довоєочи однак до гротеска. Халтурка іде в плані пародії на побутовий театр. Вона нагадує водевіль. В халтурці я не ставив таких вимог "режісерові" між тим коли в других сценах вимагав загострення. Де-кому це вдалось, де-кому ні. Приміром: Стешенко не може зробити загостреної пози. Дроzd також ні. - Цей грає нутром. Гірняк - у нього багато фрсированих фраз, форсованого звуку. Каргальський - веде роль фатом; серйозні моменти мене не задовольняють. Треба відмітити що Каргальський тепер багато працює, багато нового все приносить на працю; задовільне мене своєю постаттю. Перегружування ролі ілюстративним рухом, смокання і стукання - мене не задовольняє. Балабан: те що він сьогодні дав - то максімум. У нього драма з голосом. До чіткості - те що треба. Акценти у бік національності не потрібні. Савченко: дуже довгий період не працював над ролю; останній час підтягнувся. Не подобається у нього індівідуальна манера. Оба Савченко і Балабан можуть грati рівно. Дроzd: або кричить, або спускає тон, а саме неприємне те, що він абсолютно не фіксує і не працює. Він мене не задовольняє. Макаренко: для мене приеми очарування; проявився найбільше в боку працьовитості, мягкий і швидкий темп нарочито киянин. Задовольніє. Подорожний: я сів в калошу. Він все тягне Сірку в бік простого мірошника. В своїх ролях він все прибитий; у мене Сірко задуманий так, що він спокійно говорить, а все в точку попадає. Він мене не задовольняє. Стешенко: вона на роль Сірчихи підходить, але крім механічних ручками нічого дати не може. Не володіє тілом і не може фіксувати зовнішні данні велики. Гаккебуш: подобається мені те, що все зроблене, все зафіксовано. Ені як раз подобається цей момент, що не полу-чається карикатура. Роль невдачна. Є всеого що я задумав ми сіли в калошу в "Проню". І дуже боюсь за цей образ, не обвинюючи актора. *жіханівські образи* Нільности в образі Проні такої як у Галі - нема. Багато місць у нас є нави-яснених. Чене Проня, як роль по тексту не задовольняє. Я гадаю, що на цю роль родилася Чистякова. Коли нема Чистякової задовольніє Гаккебуш. Нещади-менко: вона задумана як дуже симпатична сьогодніша дівчинка. Вона пере-боркує лірікою, - здається що вона із зробить. Бабівна - подобається соковитість, ріжливанітність. Пилипенко - веде роль одноманітно, зовсім не розроблено. Ох, фіксує. Титаренко - переграє. Крумельницький - свідомо дав йому цю роль, бо він добрий актор, реа-лістичного театру. Треба відмітити, що т. Крумельницький наявнічно мягкий в зміслі сприймання вказівок режісера; все що я йому подавав, він привів виконував і фіксував. В нього тенденція деталізувати. Задовольніє. Масоха - був хюори; роль приемлема - подобається. Гавекко - подобається. Ільченко - подобається. Антонівська - молода, чоловік, який претендує на Лімериху, або на Галю. Ці ролі можна більше дати характеру; я не задоволений. Петрова - також дат *блудні - блудні*.

Бабенко Л. - значно гостріше мусить робити те що робить; дікція підходить. **Шагайда** - діякон. - подобається.

Пігулович З.: В корні неправильний підхід: "в роботі і-ти від індівідуальних рис актора". Враження, що не твердий і не чіткий підхід. Принцип ще не ясний. /Уявляю по акторам які краще дали/. Масові композиції не роблять враження, не бачу принципа. Мізансцені більш винахід акторський, ніж режисерський. Зовсім ріжка трактування мізансцені; не стосую до того, що вистава може дати - нема нічого цільного, епізодики, може робити по своєму. Не підведено все під один знаменатель. Критикується та що хто може дати, а не то що мені треба.

Крига: Мені здається, що сценки дуже кріпко чіплються одна до другої і дають добре враження. Дікція партика - я нічого не чув. Підії дуже досконально чіплються. Мене не задовільняє сватання - іменини. Сценка пасивна, немає загострення. "Хім 7-40" танцюється в одній лінії, в одному темпі. Пісні ці групи мали б про небудь виржати, треба їх більш загострити. Получається щось статичне. Полька - чому як раз полька. Вона дає можливість з "імати" в натурализм. В міщанських колах полька тепер не танцується; танцюється всі танці вплоть до фокстрота. "7-40" построено не так гостро. Повинні бути ще якісь виходки.

Тягно: Головні похибки, що він строючи на сюжету принципі, на виділені побутових рис, будуючи масовки - стилізує, буде масу в такому пляні, в якому брали б для наших серйозних старих постановок. В загостренню страшно трудно найти грань - щоби не попасти в натурализм, а зробити те що треба. Питаю: чому режисер, коли він має таке богатство засобів в зміслі життя і заміни жесту актора, не живе аксесуара якихсь костюмних речей, все те що може замінити неграмотну подачу актором своєї ролі. В деяких місцях режисер хотів великим маском відтінити рух - проти цього не можна нічого говорити; а другого боку: не яскраві мотиви введення іменин. Дальше: мене вразили деякі деталі: уживали багато разів перекручування фігур і ізза цього губилися деякі моменти. Механізація - спосіб подачі актором певного типу, це ґрунт на якому стоїть наш театр в даний момент. Кожна фігура для мене в своїй трактуванні не зовсім соковита для сьогоднішнього дня. Тут грань, в який можна провалитись. Поминаючи те, що деякі персонажі пр. Дровд, Подорожний, Стешенко, Нещадименко, обі Лімерихи - юні хибляють в цьому відношенні, а другого боку вони дуже сірі.

Кудрицький: Мені було приємно дивитись. Здається тільки ще одна серйозна небезпека. Нема ясно означеного плану, принципу. Це мажбечник і небезпечно в наших спектаклях, тому що нема цільності у становки. "Помилились" в великій мірі цінні тому, що вони в певному пляні витримані. Ввівши завдання висміяння міщанства, трудно подать його гостро, коли нема певного пляну і через те, здається мені, що може не треба боятись цієї підкресленості стилізації. Таке построєння як галерея на іменинах, коли б юно було все так подано, привильно було б дивитись; щоб юно не було сіро, без ударних моментів, без вільного нарощання; коли б все подати в такому випадку.

ОГОВОРЕННЯ ПЕРСОНАЖІВ.

Голохвостий - Гірняк К. і Каргальський. Кудрицький: Гірняк сільський, більш уміє подати, роль більш витончено зроблена. Каргальський дає більш фатовським тоном. Оба будуть на місці. Тягно: - Каргальський жулік - фарничник; у Гірняка чисто свої привічки, його підприємства - воно обезцінює його як актора. Пігулович З.: Найбільш підходить Каргальський; він жулік многограний гра мусить бути дуже тонка, він фат, він юн мусить бути і юна чого боятись, тому що він більш працює і більш відповідає цій ролі. Гірняк страшно сірий. Каргальський може дати фата і жуліка. Крига - Гірняк губиться, тому що він трус, він малій. Каргальський жулік-нахал. Коли б Гірняк міг дати нахала - то він краще підходить до цього. Лішанський - Підчеркну сторону руху: у Гірняка виходить все, у Каргальського змається.

КОПИЛЕВИЧ - САВЧЕНКО і БАЛАБАН.

Оба приемлими. Потрібна лучша дікція. Балабан ясніший, національний момент не опасний. Фігура Копилевича на базарі дуже яскрава. Рахівниця не використана і можна дуже гарно використати. Пінчук Пігулович: Балабан більш дрібно дає, у Савченко деякі місця надзвичайні. /Танок/ Крига: Савченко краще подає. Лішанський - національного момента не треба боятися. Ось тут є чому, що він денационалізований тип. Трюк з раківницею переходить бути гострим.

СЛІВІК. - ДРОЗД і МАКАРЕНКО.

Макаренко дуже добрий. І б спарував Макаренка з Балабаном; Савченко в чергу з Балабаном. Дроzd - іні к чорту /Кудрільській/

СІРКО - ПЛОРОВНА.

Слабий. Ратунок: цілком ~~хоби~~ трактовка ролі.

СІРЧИКА - СТЕПІНЕНКО.

Пусте місце. Режисура щусить ій наважати все. Йогана дікція.

ПРОНІ - ГАНКЕБУШ.

Треба звернути увагу на те, щоби *Нес* проривались справжні драматичні нотки там де треба. У неї якась неясність, чи вона хоче дати із себе серйозно влюблену жінку, чи вона просто дає те, що каже. В основі вона трактована як певна фігура мішанкі підробляючою під великосвітський тон /*і* ординар/ *На дані т. Ганкебуш* дуже привлекательно *німа* протиріча. Чи є можна б дати Проні заграти на старих штучках / ір. французька мова - Проні пишеться і не може цього дати/ Треба щось еквівалентне. /Зіна/ Тип Проні - вульгарна мішанка, яка підтягується під аристократку. Коли потім вияснилось справа не так стоїть як почали товариші критикувати. Тип Проні витворюється тоді, коли вона пролетаріається. Це маминна ложка, пролетарські замашки притягнуті до неї, вона є сама гнізна інтелігентка. Т. Ганкебуш дуже гарно трактує де-які місця, тільки не дає до кінця доведеної ролі. Німа гралі де починається та "мінність", а ді кінчиться./Вортик/ В старій *"есі* Проні безобразна Фура, стара панна/Фуксо/ ніхто не ходить ніхто ії не візьме і весь комізм полягає в тому, що Головхостий бере ії за для громей. Тут цього немає. Треба найти щось еквівалентне цьому, бо це сама головна суть *"есі*. Не вже не вина актора. Тов. Ганкебуш якась однозначніша. Всі до інших ролів німа ще до тепер чогось яскравого, що говорило б про якісь тип. Головні дати т. Василькові конкретні вказівки ; це зручно зробить. І захопленій був як глядач. І до плаку : ми зараз переживаємо репертуарну кризу. Маса вимагає реалізму і у нас є клас прямувати до певного реального. І тут страшно трудно вимагати спектакль в певному плаку. Враження таке: *"еса* матиме усіх. *"еса* дуже театральна. Момент активізації глядача треба віднести на кінець, коли глядач побачить цілу *"есу*. Закидати, що німа своєства активізації не можна. Спектакль треба будувати на макейум актора, на тому, що він може дати. В прінципі я проти такого погляду, але я підхожу до життєвих обставин. Літературна частина: - халтурка і іменники, як страшно різка ріжниця. І константно факт що немає в *"есі* певні загальні лінії і практика рвучке. Ріжниці такі які треба записати літераторові. Спектакль яркий, у ньому дуже мало місць, де б увага глядача падала - німа іх. Глядача тримає весь час. Коли воно так, то режисер на правильному шляху. /*ХХХХХ*/

ХІМКА - НЕДІМЕНКО.

Для неї ця роль страждання. Її викно працювати над нею. І її швидче на Проню можна поставити. З Хімкою буде біда. Вона не дасті нічого нового.

ЛІМБРИКА - БАБІЦЬНА, ПІЛІПЕНКО.

І у одної і у другої гра змахує на побутовницю.

ГАЛІН - ТИТАРЕНКО.

Переграє. "Забрати танцований".

ЮЗНИЙ - СВАЛЕНКО.

Гарний.

МИКОЛА - ЄЛЬЧЕНКО.

Пропадає.

ТЕРІЕЛІХА-АНТОНІВСЬКА.

На місці.

ІЛІЧІОНЕР - ПАГАДА - Добри.

ДЯКОН - ПАГАДА - на "Дранка" скидається

ВУСТИ - СМЕРКА, МОТРН-ПЕТРОВА обі бліди і є виразні.

МОНАШКА - БАБЕНКО Л. - найкраща.

Василько: 1/ Самий несправедливий закид зроблений Зіною відносно підходу від індівідуальності актора. Да, я строю виставу на акторі хочу максимально використати його. В "Березілі" актор є і він себе покаже. Я не знаю чому мояна говорить, що один Копижевич підходить, а другий ні. - Оба підходять. Індівідуальність актора я не хочу винувати. І виходчи з того, що треба дати скоро виставу, я виходив від індівідуальності актора. 2/ "Нема провідної думки у постановці", чуя чуть і "натуралізм" - на грани. Це неправда, прінцип є: театральне загострення жесту і інтонації. Сцени, які я строю зовсім можливі, коли мені треба винувати побут. Мені тут багато сипали. Не забувайте, ви ще не бачили вистави і що я дебютант. Я хотів би, щоби товарищи сказали що небудь в підлеріжку; з педагогічного боку я переконаний, що треба три четверти підійти і ще місць працювати. Коли ділсно сирва стоїть теж погано, то поем"ера не піде 10-го лютого. Загостреність - однакова думка у всіх товаришів.

Зіна Н.: Можна виходити від індівідуальності актора, але треба уміти все скласти. Балабан рітмізує свою роль, партньор веде зовсім другим темпом свою роль; працюють разом - получается розвал. Два різних панни. Всі індівідуальності мусить щось з'єднувати. Інакше получиться чепуха.

Лопатинський: Дуже мало конкретних вказівок. 1/ Недодуманість і товаришів і Василька. Постій нам не важливий. Треба вияснити насільки грамотно зроблена річ і звернути увагу на ці деталі в недосільно організовованому матеріалі. 2/ Прінцип використання індівідуальності - Зіна права. Глупо відкидати індівідуальність якщо підходить; але це не може служити прінципом для постановки. Індівідуальності у нас різні, тим більше що недавно кілька майстерень злито в одну. 3/ Загострення - другий прінцип: це прінципом може бути тоді, коли його абсолютно до кінця додумати. Стілізація має два ходочіх розуміння: або коли ми підробляємося під стиль якоєсь епохи, коли ми реставруємо, або з другого боку те, що не може бути нам странным, що виділяємо головно понимаючи всі другорядні риси. І коли Василько ставить загострення в свій прінцип, то він можливо ставить в напоміку стілізації в другому розумінні, на загострення, в тому надаванію найбільшого реїльету, бо воно може виникнути в різні панни: пр. у Гусі в малярістичний бік, вона цілком діаметрально протилежна. Коли ж ми в прінципі поставимо стілізацію другого розуміння себ то другими словами економію жесту, при мінімум енергії максимум виразу - воно не буде ще до кінця видчинутим прінципом, але це все може бути щось, на чому можна вивести постановку.

Що і натуралізм вимірюється в певну умовність і з другого боку у надіїки поодіруйте всі дрібності - залишиться сам хістяк, який і потрібний. Коли цей прінцип досягти до кінця - це буде ти самим моментом, яким склаємо постановку. Пр. Приємно вражає Балабан, друга сирва чи він дає досить емоції в ролі, чи він не сушить іт. - приємно вражає бодай мінімальна організація жесту. Приємно вражає у Гірника, коли він повертається і тут немає нічого зайвого. У Каргалльського постать роздрібнюється вона затирає роль. На панінах сама краща постать Бабенко Л. це певний панн, рівкість, яскрава чіткість, нема нічого зайвого, під час коли у других получається "кумушки" - натуралізм. Однак не треба плутати стілізації, відкидання другорядного з підходом чисто малярським, від якого є ця група на ліво. - драбинка. В цьому є зміщені два прінципи: коли він дає відкидання цих ліній - це є 1/ порядку підкресленого, загостреного, коли піраміда - це малярський підхід і коли на ньому строїть, то увага режисера мусить бути звернута на це, як маса у нього стоїть у своєму построенні, або будемо дивитись на масу як на картину. Тут цього нема. І тільки в одному місці виснажує ця драбинка і це безумовно дико вражає. Відносно звільнення і наростиання: коли мене питали, чи я не боюсь в "Юшились" підйомів моментів відпочинку - я сказав, що ні, тому що це панк. Фабула там немає ніякого значення і не підкреслюється. В "занцях" - там є інтрига, яка наростиє, яка доходить до кульмінаційної точки і має свою розвязку і на цьому щось строїться. Воалірується через неорганізованість панну роботи окремих персонажів і певна однозначність, їх мізансценах - дуже небезпечно повторюти окрім елементів, яких строїм. Гірник весь час напружений і загальний тон почується. Чи звернено увагу що йм історія з марманщиком була ясна: треба заінтригувати але треба більш повторяти. Сцена іменин зроблена без певного панну. Крига не прав що сцени цунко держаться кули, - вони розсипаються, тому що актори ведуть ролі в різних паннях. "Аблочко" - драмно висунене як кредо міщенства. На сцені "аблочко" кредит видно, що вони сволочі; ще мімічна сценка дякона з монашкою і готово. "Аблочко" затримує дію - треба куплети вкоротити. Все мусить бути більш чеканю. Відносно ролів: у Каргалльського ухватка краща, у Гірника є дуже добре в деяких моментах та, що як засіб використовується

Балабан і Савченко: Балабан краще; Дрозда треба зняти. Макаренко - дікція
Підороскаї - в Іллореску. Ільо - треба замінити. Сірчиха- Стешенко - ні с
чорті - замінити. Громъ - роль Іроні треба переробити. Вся трактовка взята
помилково: виводити ії від інтелігента. Вона була б гарна коли ії вивести
в робітничу среду щоби був контраст а його немає. Через те неможна ії ви-
водити від інтелігента, тому що вся має почви, де вона могла б у другий
бік вилитись. Вона хотається на сцені і надто має. Треба більш яскраво
вивести ії як тин примазувочний. Хміка- Невадименко нічого з неї не буде.
Лимеріха- Бабівна - постать ії неможлива у п'есі; самий грубий натураліз-
мізм. Нічого не зроблено. Пилипенко - також але. Треба тин доводити до
маски. Крумель польський - нічого. Кошичичча - дати євреям.

Конкретно: треба поглибити акторську масу і режисерську розробку,
щіль постановки, прізвіл з яким підходами і з якого виключочі строїм.

Найлегший спосіб: опертись на економії хесту.

//

" Лютого 1925 року

Київ

Михайло -